

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
1. lékařská fakulta
ÚSTAV TEORIE A PRAXE OŠETŘOVATELSTVÍ
140 59 Praha 4 – Krč, Vídeňská 800

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce: **MOBBING NA PRACOVÍŠTÍCH INTENZIVNÍ PÉČE**

Název diplomové práce v anglickém jazyce: **BULLYING IN THE INTENSIVE CARE UNITS**

Autor práce: **Bc. Olga Samcová, Dis.**

Název studijního oboru: **Specializace ve zdravotnictví/Intenzivní péče**

Forma studia: **prezenční**

Vedoucí práce: **PhDr. Alena Mellanová, CSc.**

Pracoviště: **1 LF UK v Praze**

Oponent práce: **Mgr. Lenka Hladíková**

Pracoviště: **MZ ČR, Odbor VZV**

Akademický rok: **2010/2011**

Posudek:

Volba tématu

Autorka diplomové práce (dále jen „DP“) si stanovila přínosné téma, které se odráží i v názvu DP. Téma je aktuální a dobře zvolené, korespondující s aktuálními potřebami společnosti. Vzhledem k tomu, že v českých podmínkách je mobbing prozatím velmi málo podchycený, považují zpracování této problematiky za ne zcela jednoduché.

Teoretická a výzkumná část

DP je zaměřena na problematiku existence výskytu mobbingu a bossingu ve zdravotnickém zaměření, konkrétně na úsecích práce anesteziologicko-resuscitačních oddělení, intenzivní péče či operačního sálu. Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část.

Teoretická část

Výklad v teoretické části je srozumitelný a věcný. Autorka vycházela z vhodných zdrojů literatury. Znalosti v problematice zakomponovala v poměrně ucelený text. Autorka popisuje v DP základní pojmy mobbing a bossing, dále pak popisuje charakteristiky mobberů, jejich obětí a v neposlední řadě i jednotlivé projevy, fáze, příčiny a důsledky těchto patologických jevů. V práci je rovněž věnován prostor řešení vzniklé situace a prevence. Vzhledem k tomu, že podmínkou a předpokladem existence lidského společenství jsou komunikační procesy, doporučovala bych autorce DP věnovat se v teoretické části i této problematice, aby se čtenář seznámil s pojmy komunikace, manipulace, konflikt, mezilidské vztahy, které patří k významným složkám sociálního klimatu zdravotnického zařízení.

Empirická část

Empirická část se zabývá analýzou získaných dat z výzkumného šetření, které bylo provedeno pomocí dotazníku. Otázky v dotazníku diplomantka vytvořila tak, aby odpovídaly cílům a hypotézám DP.

Cílem DP je zmapování výskytu šikany na výše uvedených odděleních a zjištění, zda zná zdravotnický personál pojmy mobbing a bossing. Pouhou interpretací naměřených četností výzkumných dat v dotazníku byly cíle práce z hlediska charakteru výzkumu realizovány a autorka DP se podařilo dospět ke zjištěním, kterými vysvětlila zkoumaný jev a ověřila si stanovené hypotézy. Data jsou zpracována do přehledných grafů a tabulek (absolutní a relativní četnost), které jsou doplněny komentářem. Domnívám se, že je diskutabilní, zda se ve výzkumu hovořilo skutečně o šikaně na pracovišti, nikoliv pouze o přítomnosti konfliktů na pracovišti. Dle mého názoru jsou otázky k mobbingu a bossingu v dotazníku položeny tak, že nelze prokázat, že všichni respondenti vnímají tyto jevy na pracovišti podle stejných kritérií. Přesnější by bylo, kdyby pojmy mobbing a bossing v dotazníku po otázkách č. 11 a 12 byly v dotazníku vysvětleny. Chybu vidím v tom, že diplomantka neprovedla v rámci přípravy výzkumného nástroje ověření dotazníku, tzv. předvýzkum.

Autorka DP nastřádala zajímavé podklady z hlediska řešené problematiky, a proto je také škoda, že v rámci této DP autorka nevyhodnocovala jiné jisté souvislosti a vztahy mezi získanými odpověďmi, např. přítomnost konfliktů v přímém vztahu s věkem zdravotnických pracovníků, vzděláním a srovnávala vyhodnocená data s jinými výzkumy, které byly ve zdravotnických zařízeních provedeny.

Nesrovnalosti v údajích a pojmech v empirické části DP:

Na str. 47 je uvedeno, že z celkového počtu respondentů uvádí 16 osob vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu 65 respondentů je 7 lékařů. Na str. 48 je uvedeno, že z celkového počtu 48 respondentů s kvalifikací ARIP, všeobecná sestra, zdravotnický asistent dokončilo 12 vysokou školu. Na základě těchto údajů, když sečtu osoby s vysokoškolským vzděláním (7 lékařů + 12 sester), tak tento součet nesouhlasí s údajem uvedeným na str. 47 („zjistili jsme, že z celkového počtu 16 (25%) respondentů uvádí vysokoškolské vzdělání.“

Na str. 47 je uvedeno, že z celkového počtu respondentů je 7 lékařů, kdežto na str. 54 je uvedeno, že 8 lékařů zná pojem....

Na str. 54 je uvedeno, že 32 respondentů zná pojem mobbing. Převážně to jsou sestry s vyšším odborným vzděláním a po dlouholeté praxi na odděleních. Není myšleno, že to jsou sestry s vysokoškolským vzděláním a po dlouholeté praxi na odděleních? Na str. 48 je uvedeno, že vysokoškolsky vzdělaných sester je 12, z toho 11 zná pojem mobbing a umí ho popsat, z VOŠ je pouze 6 sester.

Str. 49 – setkání se šikanou ošetřovatelky/sanitáři – je uvedeno, citují: “7 se s tímto pojmem nesetkalo a 1 si není vědom.” Uvádím, že spíše se nesetkali s jevem než pojmem.

Str. 56 a 58 – jaký je rozdíl mezi setkáním se se šikanou na pracovišti a zpozorováním mobingu na svém oddělení?

Str. 59 – na této straně autorka DP srovnává zjištěná data ohledně bossingu s daty o znalosti pojmu mobbingu. Domnívám se, že souvislost měla autorka porovnávat s daty zjištěnými pro bossing (str. 55).

Formální zpracování práce

DP je psaná vhodným jazykem. Rozsah práce je adekvátní, odpovídá charakteru práce. V práci se vyskytuje malé množství gramatických chyb (např. chybění tečky na konci věty - str. 10) a překlepů (např. str. 28), které ovšem nesnižují kvalitu práce. Některé používané pojmy (např. střední zdravotničtí pracovníci, zdravotní sestra) neodpovídá terminologicky současné legislativě – zákonu č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních ve znění pozdějších předpisů. Citace a odkazy v seznamu literatury relativně v pořádku, chybí strana u zdrojů.

Celkové hodnocení práce (6 – 10 vět)

Studentka i s ohledem na připomínky lze s jistou mírou tolerance prokázat naplnění cílů, které jsou na ni kladeny charakterem studovaného oboru a projektem DP. **DP odpovídá po obsahové**

a formální stránce požadavkům kladeným na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě s navrhovaným hodnocením velmi dobře.

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

Hlavním cílem práce bylo zmapování výskytu mobbingu a bossingu na vybraných pracovištích a zjištění povědomí zdravotníků o pojmech mobbing a bossing. Vzhledem k tomu, že prokazování šikany je velice obtížné a v souvislosti s cílem DP pokládám otázku, jak víte, že jste v šetření zjišťovala případy poukazující na mobbing nebo bossing jako takový, nikoliv jste nezjišťovala přítomnost konfliktů na pracovišti?

Jaký je rozdíl mezi přítomností konfliktů na pracovišti a mobbingem?

Vysvětlení mnou uvedených nesrovnalostí v empirické části DP.

V Praze dne 13.6.2011

Mgr. Lenka Hladíková